TÒA ÁN NHÂN DÂN **THÀNH PHỐ HUẾ** **TỈNH THỪA TIÊN HUẾ** **-------**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc** **---------- **
Số: 16/2021/QĐST-VDS	*Thành phố Huế, ngày 27 tháng 01 năm 2021*

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ HUẾ, TỈNH THỪA THIÊN HUẾ

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Ngô Văn Nam.

Thư ký phiên họp: Bà Lê Thị Thuận – Thư ký Tòa án nhân dân thành phố Huế.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Huế tham gia phiên họp: Ông Nguyễn Phương Hồng - Kiểm sát viên.

Ngày 27 tháng 01 năm 2021, tại trụ sở, Tòa án nhân dân thành phố Huế mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 278/2020/TLST-VDS ngày 26 tháng 11 năm 2020 về việc Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 03/2021/QĐST-MPHVDS ngày 18 tháng 01 năm 2021, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- Người yêu cầu: Bà T.T.K.T, sinh năm 1943;

Địa chỉ: Đường P, phường V, thành phố H, tỉnh Thừa Thiên Huế; có mặt.

- Người bị yêu cầu: Bà N.T.T.B, sinh năm 1968;

Địa chỉ: Đường P, phường V, thành phố H, tỉnh Thừa Thiên Huế; vắng mặt.

- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Ông N.N.L, sinh năm 1936;

Địa chỉ: Đường P, phường V, thành phố H, tỉnh Thừa Thiên Huế; có đơn xin vắng mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự đề ngày 25/8/2020 và biên bản lấy lời khai ngày 09/12/2020, người yêu cầu là bà T.T.K.T trình bày:

Bà N.T.T.B là con gái của bà T và ông N.N.L. Khi mới sinh ra, sức khỏe và tinh thần của bà B vẫn bình thường, đến năm 18 tuổi thì bà B bắt đầu có một số biểu hiện tâm thần nhưng ở mức độ nhẹ nên gia đình không đưa đi khám hay điều trị gì. Đến năm 2008, tình trạng tâm thần của bà B có chiều hướng nặng hơn nên gia đình đã đưa đến Bệnh viện Trung ương Huế khám và điều trị nội trú tại Khoa Tâm thần với thời hạn 2,5 tháng, sau đó xuất viện và tiếp tục uống thuốc tâm thần điều trị

ngoại trú tại nhà. Tuy nhiên, tình trạng bệnh lý tâm thần của bà B vẫn không thuyên giảm mà có những biểu hiện nặng hơn cho dù gia đình đã đưa bà B nhập viện điều trị nhiều lần, lần gần nhất là tháng 10/2019. Qua chẩn đoán của Bệnh viện Trung ương Huế (khoa Sức khỏe tâm trí) xác định: Con gái bà là N.T.T.B bị "Rối loạn phân liệt cảm xúc loại hưng cảm (F 25.0)". Do việc điều trị không có kết quả nên gia đình đã đưa bà B về nhà trông giữ và điều trị ngoại trú tại nhà từ tháng 12/2019 cho đến nay.

Hiện nay, bà B bị tâm thần nặng, không nhận thức được gì; để bảo vệ các quyền và lợi ích hợp pháp của bà B trong các giao dịch dân sự, bà T yêu cầu Tòa án xem xét tuyên bố con gái bà là bà N.T.T.B mất năng lực hành vi dân sự.

Kèm theo đơn yêu cầu, bà T.T.K.T đã giao nộp các tài liệu chứng cứ kèm theo gồm:

+ Hồ sơ bệnh án tâm thần của bà N.T.T.B (Bản phô tô có dấu giáp lai của bộ phận Kế hoạch tổng hợp của Bệnh viện Trung ương Huế);

+ Sổ hộ khẩu gia đình chủ hộ T.T.K.T (Bản sao);

+ Giấy chứng minh nhân dân của bà T.T.K.T và bà N.T.T.B (Bản sao);

+ Sổ lĩnh tiền trợ cấp xã hội của bà N.T.T.B (Bản sao);

+ Đơn xác nhận của Ủy ban nhân dân phường V, thành phố H và của 02 người làm chứng là ông N.N.C và ông T.A.H.

- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là ông N.N.L (bố bà B) thống nhất toàn bộ nội dung như bà T.T.K.T đã trình bày nêu trên và không bổ sung gì thêm.

- Những người làm chứng là ông N.N.C và ông T.A.H có đơn trình bày (được Ủy ban nhân dân phường V xác nhận): Bà N.T.T.B thường la hét, chửi bới, nhiều lần bỏ nhà đi lang thang và có biểu hiện bệnh tâm thần khoảng 10 năm nay.

Theo xác nhận của Ủy ban nhân dân phường V, thành phố H ngày 13/8/2020 thì hiện nay, bà N.T.T.B đang hưởng chế độ bảo trợ xã hội khuyết tật nặng về thần kinh và tâm thần do Ủy ban nhân dân phường V quản lý.

Tại phiên họp, đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Huế tham gia phiên họp có ý kiến phát biểu như sau: Lời khai của người yêu cầu về tình trạng bệnh lý tâm thần của bà N.T.T.B phù hợp với các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ vụ án cũng như kết quả trưng cầu giám định của Tòa án nhân dân thành phố Huế được Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Miền Trung giám định kết luận: "Thời điểm hiện tại, bà N.T.T.B mất hoàn toàn năng lực hành vi dân sự". Do đó, yêu cầu của bà T.T.K.T về việc tuyên bố bà N.T.T.B bị mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ, đề nghị Tòa án xem xét chấp nhận.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân thành phố Huế nhận định như sau:

[1] Về thủ tục tố tụng: Đây là yêu cầu giải quyết việc dân sự, người yêu cầu và người bị yêu cầu đều có địa chỉ cư trú tại thành phố H là thuộc trường hợp quy định tại khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật tố tụng dân sự, nên vụ việc thuộc thẩm quyền giải quyết của Toà án nhân dân thành phố Huế.

[2] Về nội dung vụ việc yêu cầu bà N.T.T.B mất năng lực hành vi dân sự, thấy rằng:

Theo lời khai của người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan thì bà N.T.T.B có các biểu hiện tâm thần từ hơn 10 năm trước, đã điều trị nội trú, ngoại trú nhiều lần nhưng vẫn không thuyên giảm mà ngày càng nặng hơn và hiện tại không còn nhận thức được gì. Lời khai này của bà T.T.K.T và ông N.N.L (bố mẹ bà B) phù hợp với hồ sơ bệnh án tâm thần của Bệnh viện Trung ương Huế (số vào viện: 100123, mã bệnh (ICD): F25.0), lời trình bày của những người làm chứng và xác nhận của chính quyền địa phương (Ủy ban nhân dân phường V, thành phố H).

Tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật Dân sự quy định: *"Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần."*

Tòa án nhân dân thành phố Huế đã ra Quyết định trưng cầu giám định theo quy định của pháp luật. Tại bản Kết luận giám định pháp y tâm thần số: 63/KLGĐ ngày 15/01/2021 của Trung tâm giám định pháp y tâm thần khu vực Miền Trung kết luận về tình trạng tâm thần và năng lực hành vi dân sự của bà N.T.T.B như sau:

"Thời điểm hiện tại:

a. Kết luận về y học: Tâm thần phân liệt thể di chứng (F20.5);

b. Kết luận về năng lực hành vi dân sự: Mất hoàn toàn năng lực hành vi dân sự".

Như vậy, căn cứ vào kết luận giám định pháp y tâm thần và các tài liệu chứng cứ nêu trên, ý kiến phát biểu của đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Huế tham gia phiên họp, Tòa án nhân dân thành phố Huế nhận thấy yêu cầu của bà T.T.K.T về việc tuyên bố bà N.T.T.B mất năng lực hành vi dân sự là có cơ sở nên cần chấp nhận.

2. Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự:

Bà T.T.K.T là người cao tuổi nên theo quy định tại điểm đ khoản 1, khoản 2 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/NQ-UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội thì bà T được miễn án phí, lệ phí Tòa án nên không phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ Điều 22 của Bộ luật Dân sự; khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39; Điều 370; Điều 372 và Điều 378 của Bộ luật tố tụng dân sự; Nghị quyết số: 326/2016/NQ-UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của bà T.T.K.T.

Tuyên bố bà N.T.T.B, sinh năm 1968; địa chỉ: Đường P, phường V, thành phố H, tỉnh Thừa Thiên Huế mất năng lực hành vi dân sự.

Giao dịch dân sự của người mất năng lực hành vi dân sự phải do người đại diện theo pháp luật xác lập, thực hiện.

2. Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự:

Bà T.T.K.T được miễn án phí, lệ phí Tòa án nên không phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự.

3. Về quyền kháng cáo, kháng nghị:

Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Đối với người vắng mặt tại phiên họp thì thời hạn kháng cáo được tính từ ngày nhận được quyết định hoặc quyết định được niêm yết theo quy định của pháp luật.

Viện kiểm sát nhân dân thành phố Huế có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:
- VKSND thành phố H;
- Người yêu cầu;
- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan;
- Chi cục THADS thành phố H;
- Phòng KTNV (TAND tỉnh TT – Huế);
- Lưu Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Ngô Văn Nam